ข่าวกระทรวงการคลัง
กลุ่มการประชาสัมพันธ์ สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง โทร. 0-2273-9763 โทรสาร 0-2273-9408
www.mof.go.th

ฉบับที่ 94 / 2547 วันที่ 16 พฤศจิกายน 2547

ตลาดพันธบัตรเอเชีย (Asia Bond) มีความคืบหน้าในระดับที่น่าพอใจ

นายพงษ์ภาณุ เศวตรุนทร์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลังเปิดเผยว่ากระทรวงการคลังประเทศไทยได้เข้าร่วมหารือกับกระทรวงการคลังประเทศสมาชิกอาเซียน+3 เมื่อวันที่ 11-12 พฤศจิกายน 2547 ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น เกี่ยวกับความคืบหน้าของการพัฒนาตลาดพันธบัตรเอเชีย (Asia Bond) ด้านอุปทาน โครงสร้างพื้นฐาน และมาตรการที่จะดำเนินการต่อไป สรุปได้ดังนี้

1. มูลค่าตลาดพันธบัตรสกุลเงินท้องถิ่น

ยอดคงค้างพันธบัตรสกุลเงินท้องถิ่นในเอเชียตะวันออก (ยกเว้นประเทศญี่ปุ่น) ได้เพิ่มขึ้นกว่า 3 เท่าตัว จาก 355.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ณ สิ้นปี 2540 เป็น 1,202.8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ณ สิ้นปี 2546

ตารางมูลค่าตลาดพันธบัตรสกุลเงินท้องถิ่นเปรียบเทียบระหว่างปี 2540 และ 2546

	2540		2546	
	พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ	ร้อยละต่อ GDP	พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ	ร้อยละต่อ GDP
สาธารณรัฐประชาชนจีน	116.4	12.9	440.4	31.3
สาธารณรัฐเกาหลี	130.3	25.1	445.7	73.6
ญี่ปุ่น	4,421.9	110.8	8,201.7	176.7
อินโดนีเซีย	45.1	29.1	64.4	26.4
มาเลเซีย	57.0	56.4	98.8	95.3
ฟิลิปปินส์	18.5	22.4	25.0	31.6
สิงคโปร์	23.8	24.9	67.2	73.6
ไทย	9.6	6.1	58.4	40.7
เวียดนาม	-	-	2.9	7.4
เอเชียตะวันออก	355.5	19.1	1,202.8	44.3
เขตปกครองพิเศษฮ่องกง	45.8	26.4	71.8	45.7
สหรัฐอเมริกา	11,997.5	144.5	17,644.8	160.3
ยุโรป 15	7,095.7	85.8	10,357.3	98.6

ที่มา: ธนาคารพัฒนาเอเชียซึ่งรวบรวมจากสาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐเกาหลี มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ ไทย (Bank for International Settlements, International Financial Statistics Table 16A and local currency portion of Table 11); สหรัฐอเมริกา ยุโรป 15 (Bank for International Settlements, International Financial Statistics Table 16A); เขตปกครองพิเศษฮ่องกง (Hong Kong Monetary Authority); อินโดนีเซีย (Bank Indonesia and Surabaya Stock Exchange); สิงคโปร์ (Monetary Authority of Singapore); และเวียดนาม (Ministry of Finance)

ในภาพรวมการดำเนินมาตรการริเริ่มพัฒนาตลาดพันธบัตรเอเชียได้มีส่วนช่วยให้ยอดคงค้างตลาดพันธบัตรสกุลเงินท้องถิ่นของประเทศในภูมิภาคเอเชียขยายตัวมากขึ้นอย่างชัดเจน อาทิ ตลาดพันธบัตรสกุลเงินท้องถิ่นของสาธารณรัฐประชาชนจีนขยายตัวจาก 116.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ 12.9 ต่อ GDP ณ สิ้นปี 2540 เป็น 440.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ 31.3 ต่อ GDP ณ สิ้นปี 2546 ตลาดพันธบัตรของสาธารณรัฐเกาหลีขยายตัวจาก 130.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ 25.1 ต่อ GDP ณ สิ้นปี 2540 เป็น 445.7 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ 73.6 ต่อ GDP ณ สิ้นปี 2546 ตลาดพันธบัตรของประเทศมาเลเซียขยายตัวจาก 57 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ 56.4 ต่อ GDP ณ สิ้นปี 2540 เป็น 98.8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ 95.3 ต่อ GDP ณ สิ้นปี 2546 และตลาดพันธบัตรของประเทศไทยขยายตัวจาก 9.6 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ 6.1 ต่อ GDP ณ สิ้นปี 2540 เป็น 58.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ 40.7 ต่อ GDP ณ สิ้นปี 2546 เป็นต้น หากพิจารณาจากกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกทั้งหมด (ยกเว้นประเทศญี่ปุ่น) จะเห็นได้ว่าการเพิ่มขึ้นของอุปทานของพันธบัตรสกุลเงินท้องถิ่นมีการขยายตัวในระดับสูงจากร้อยละ 19.1 ต่อ GDP ณ สิ้นปี 2540 เป็นร้อยละ 44.3 ต่อ GDP ณ สิ้นปี 2546

2. การออกพันธบัตรรัฐบาล/กึ่งรัฐบาลสกุลเงินท้องถิ่น

2.1 รัฐบาลไทยจะออกพันธบัตรหรือหุ้นกู้สกุลเงินบาทเพื่อพัฒนาอุปทานของตลาดพันธบัตรสกุลเงินท้องถิ่น ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลัก ดังนี้

(1) พันธบัตรรัฐบาลเอเชียสกุลเงินบาทโดยกระทรวงการคลังรุ่นแรกมูลค่าประมาณ 10,000 – 20,000 ล้านบาท ภายในสิ้นปีนี้ และออกเพิ่มเติมอีกประมาณ 30,000 – 40,000 ล้านบาท ภายในไตรมาสแรกของปี 2548

(2) การออกพันธบัตร/หุ้นกู้เอเชียสกุลเงินบาทโดยการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ (Securitization) เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการระดมทุนให้โครงการก่อสร้างศูนย์ราชการบนถนนแจ้งวัฒนะ เป็นมูลค่าประมาณ 2 หมื่นล้านบาท และการขยายเพิ่มเติมเส้นทางของโครงการรถไฟฟ้าใต้ดินมหานครจำนวน 7 สาย เป็นมูลค่าประมาณ 4 หมื่นล้านบาท

2.2 รัฐบาลมาเลเซียออกพันธบัตรสกุลเงินริงกิตภายในประเทศโดยใช้ Mortgage-backed Securities เป็นจำนวน 1.6 พันล้านริงกิต เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2547

2.3 สาธารณรัฐเกาหลีได้ดำเนินการร่วมกับประเทศญี่ปุ่นที่จะออกพันธบัตรประเภท Collateralized Bond Obligations (CBO) ขายเป็นเงินสกุลเยนในประเทศญี่ปุ่นเป็นมูลค่า 10 พันล้านเยน ซึ่งคาดว่าจะสามารถออกขายได้ภายในสิ้นปี 2547 โดย CBO ดังกล่าวมีสินเชื่อ SMEs ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจสาธารณรัฐเกาหลีเป็นสินทรัพย์หนุนหลังและได้รับการค้ำประกันความน่าเชื่อถือจาก Japan Bank for International Cooperation (JBIC)

2.4 การเตรียมการออกพันธบัตรเอเชียประเภทตะกร้าเงินสกุลท้องถิ่น (Asian Basket Currency Bond) โดยใช้หลักเกณฑ์การแปลงสินทรัพย์ให้เป็นหลักทรัพย์ระหว่างประเทศ (Cross-country Securitization) ซึ่งอาจจะมีการพิจารณานำพันธบัตรหรือหุ้นกู้สกุลเงินท้องถิ่นจำนวน 2-3 สกุลเงิน อาทิ การนำเอาพันธบัตรสกุลเงินวอน เยน และบาท เป็นต้น มาใช้เป็นสินทรัพย์หนุนหลังในการออกพันธบัตรเอเชียสกุลเงินร่วมหรือพันธบัตรเอเชียประเภทตระกร้าเงินสกุลท้องถิ่น

3. การอนุญาตให้สถาบันการเงินระหว่างประเทศ รัฐบาลหรือสถาบันการเงินของรัฐบาลต่างประเทศออกพันธบัตรหรือหุ้นกู้สกุลเงินท้องถิ่น

3.1 รัฐบาลไทยได้ประกาศอนุญาตให้สถาบันการเงินระหว่างประเทศ อาทิ Asian Development Bank (ADB) International Financial Corporation (IFC) และ World Bank เป็นต้น และรัฐบาลหรือสถาบันการเงินของรัฐบาลต่างประเทศ อาทิ JBIC เป็นต้น สามารถออกพันธบัตรสกุลเงินบาทในประเทศไทยได้แล้ว

3.2 รัฐบาลมาเลเซียอนุญาตให้ธนาคารพัฒนาเอเชียออกพันธบัตรสกุลเงินริงกิตภายในประเทศมาเลเซีย เป็นมูลค่า 400 ล้านริงกิต เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2547

3.3 รัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนอยู่ในระหว่างการพิจารณาอนุญาตให้สถาบันการเงินระหว่างประเทศออกพันธบัตรสกุลเงินหยวน ซึ่งคาดว่าจะสามารถดำเนินการได้ในเร็วๆ นี้

3.4 รัฐบาลอินเดียได้อนุญาตให้ธนาคารพัฒนาเอเชียออกพันธบัตรสกุลเงินรูปีภายในประเทศอินเดีย เป็นมูลค่า 5 พันล้านรูปี เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2547

4. การพิจาณาการยกเว้นภาษีหัก ณ ที่จ่าย สำหรับการซื้อขายพันธบัตร/ตราสารหนี้ข้ามพรมแดนใน 3 รูปแบบ ดังนี้

(1) ยกเว้นภาษีหัก ณ ที่จ่ายให้แก่นักลงทุนที่ไม่มีถิ่นฐานที่อยู่อาศัยภายในประเทศโดยใช้ประเภทของผู้ออกพันธบัตรเป็นตัวบ่งชี้ อาทิ พันธบัตรรัฐบาล พันธบัตรหรือหุ้นกู้ที่ออกโดยรัฐวิสาหกิจ และพันธบัตรหรือหุ้นกู้ออกโดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เป็นต้น ทั้งนี้ แนวทางนี้เป็นรูปแบบการดำเนินการของกระทรวงการคลังประเทศไทย

(2) ยกเว้นภาษีหัก ณ ที่จ่ายให้แก่นักลงทุนโดยกำหนดประเภทของผู้ลงทุนที่พึงจะมีสิทธิโดยมุ่งเน้นนักลงทุนประเภทสถาบันหรือกองทุนซึ่งมีลักษณะตามที่ภาครัฐพึงจะเห็นควร ทั้งนี้ แนวทางนี้เป็นที่รู้จักกันในนามของ Qualified Foreign Institutional Investor หรือ QFII ซึ่งเป็นแนวทางที่สาธารณรัฐประชาชนจีนเลือกดำเนินการ

(3) ยกเว้นการจัดเก็บภาษีหัก ณ ที่จ่าย โดยการใช้อนุสัญญาภาษีซ้อน ซึ่งจะต้องมีการเจรจาระหว่างประเทศคู่สัญญาเพื่อกำหนดอัตราการจัดเก็บภาษีหัก ณ ที่จ่ายที่เหมาะสม

แนวทางทั้ง 3 รูปแบบดังกล่าวเป็นข้อเสนอของกระทรวงการคลังประเทศไทย ซึ่งนำเสนอต่อประเทศสมาชิกอาเซียน+3 เพื่อชักจูงให้ประเทศสมาชิกอาเซียน+3 เลือกดำเนินการเพื่อนำไปสู่การประกอบธุรกรรมซื้อขายเปลี่ยนมือพันธบัตร/หุ้นกู้ข้ามพรมแดนที่สะดวกมากขึ้นในอนาคต

5. หน่วยงานจัดอันดับความน่าเชื่อถือในภูมิภาค (Regional Credit Rating Agency)

ประเทศสมาชิกอาเซียน+3 เห็นควรให้เร่งดำเนินการพัฒนาเพิ่มขีดความสามารถของบริษัทจัดอันความน่าเชื่อถือภายในประเทศโดยการยกระดับ (Upgrading) และสร้างมาตรฐาน (Standardization) ของวิธีและกระบวนการจัดอันดับความน่าเชื่อถือของหน่วยงานจัดอันดับความน่าเชื่อถือให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อพัฒนาไปสู่การจัดตั้งหน่วยงานกลางการจัดอันดับความน่าเชื่อถือในภูมิภาค (Regional Credit Rating Agency) ต่อไป

6. การพัฒนาหาแนวทางในการเชื่อมโยงระบบชำระเงินและส่งมอบ (Clearing and Settlement System) ระหว่างประเทศในภูมิภาค

การพัฒนาหาแนวทางในการเชื่อมโยงระบบชำระเงินและส่งมอบ (Clearing and Settlement System) ระหว่างประเทศในภูมิภาคเพื่อช่วยอำนวยความสะดวกต่อกระบวนการซื้อขายเปลี่ยนมือพันธบัตรระหว่างประเทศโดยการกำหนดระบบการชำระเงินและส่งมอบพันธบัตรที่ชัดเจน ซึ่งธนาคารพัฒนาเอเชียที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการและเทคนิคกำลังดำเนินการศึกษาและปรับปรุงข้อเสนอเพื่อขอความเห็นชอบจากประเทศสมาชิกอาเซียน+3 ต่อไป โดยในชั้นแรกธนาคารพัฒนาเอเชียได้เสนอแนวทางในการเชื่อมโยงระหว่างศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ของประเทศในภูมิภาค

7. Asian Bonds Online Website (ABW)

ประเทศสมาชิกอาเซียน+3 โดยการช่วยเหลือด้านวิชาการและเทคนิคจากธนาคารพัฒนาเอเชียได้จัดทำ Asian Bonds Online Website (ABW) ซึ่งเป็นศูนย์รวมข้อมูลการดำเนินมาตรการริเริ่มพัฒนาตลาดพันธบัตรเอเชียของกรอบการประชุมระหว่างประเทศที่สำคัญ ตลอดจนนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องในด้านต่างๆ ให้แก่สาธารณชนรับทราบ ดังนั้น ABW จึงเป็นสื่อกลางที่ดีที่สาธารณชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อมวลชนสามารถหาข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตลาดพันธบัตรเอเชียได้โดยง่าย

8. การสัมมนาเรื่องการพัฒนาตลาดพันธบัตรเอเชีย

ประเทศไทยโดยกระทรวงการคลังและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะเป็นเจ้าภาพร่วมกับกระทรวงการคลังญี่ปุ่นและสำนักเลขาธิการอาเซียนจัดการสัมมนาเรื่องการพัฒนาตลาดพันธบัตรเอเชีย ซึ่งคาดว่าจะจัดในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2548 ที่กรุงเทพฯ